

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **R., a.s.**, so sídlom v K., IČO: X., zastúpenej JUDr. G. G., advokátom so sídlom v K., proti povinnej **M. V.**, bývajúcej v Š., **o vymoženie 19,94 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 2 Er 459/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. februára 2012 sp. zn. 1 CoE 52/2012 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie 19,94 Eur s príslušenstvom. Povinnosť povinnej zaplatiť jej túto sumu preukazovala rozhodcovským rozsudkom Arbitrážneho súdu Košice z 8. marca 2010 sp. zn. 2 C 903/2009. Súdny exekútor následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Rimavská Sobota o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Rimavská Sobota uznesením zo 6. júla 2011 č.k. 2 Er 459/2011-22 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje

rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 písm. c/ § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, ako aj Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Súd prvého stupňa skúmal samotnú poisťnú zmluvu č. 4330090137 z 29. júna 2007, ktorá bola uzavretá ako formulárová zmluva medzi oprávneným ako poisťovňou a povinným ako poisťníkom. Súčasťou zmluvy sú aj všeobecné poisťné podmienky. Z XV. časti týchto podmienok vyplýva, že poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Dojednanie rozhodcovskej doložky má univerzálnu povahu a zaväzuje aj právnych nástupcov zmluvných strán. Rozhodcovská doložka bola uzatvorená ako výhradná. Takto formulovaná rozhodcovská doložka, na podklade ktorej bol vydaný exekučný titul je výhradnou a neumožňuje účastníkom riešiť spory vzniknuté zo spotrebiteľského právneho vzťahu pred príslušným všeobecným súdom. Takto formulovaná rozhodcovská doložka je podľa názoru súdu prvého stupňa nekalou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Mal za to, že prenechaním výberu arbitrážneho orgánu výlučne veriteľovi – oprávnenému dochádza k značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Dlžník tak nemá žiadnu možnosť ovplyvniť, kto a kde bude majetkový spor s veriteľom rozhodovať. Podľa § 54 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Exekučný titul bol vydaný v rozpore so zákonom na podklade neplatnej rozhodcovskej doložky, je teda nevykonateľný a preto nie je možné na jeho podklade viesť exekúciu.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 22. februára 2012 sp. zn. 1 CoE 52/2012 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Stotožnil sa s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení súdu prvého stupňa na ktoré poukázal. Mal za to, že Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom smere, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offio nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej

povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodit' všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný. Systém ochrany zavedený spomínanou Smernicou vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi, čo sa týka jeho vyjednávacej schopnosti, tak úrovne informovanosti, ktorá ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky dopredu vyhotovené predávajúcim alebo poskytovateľom, bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Smernica musí byť vykladaná v tom zmysle, že nebráni prijať vnútroštátnu úpravu, ktorá pripúšťa súdny prieskum neprimeranej povahy zmluvných podmienok týkajúcich sa definície hlavného predmetu zmluvy alebo primeranosti ceny a odmeny, i keď sú tieto podmienky spísané jasným a zrozumiteľným jazykom. Po preskúmaní veci odvolací súd nezistil nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa ani v jednej z oprávnenou namietaných okolností. Odvolací súd uviedol, že v danom prípade súd prvého stupňa vo veci dôsledne aplikoval ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, ako aj ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka a vykonal aj správny výklad citovaných zákonných ustanovení. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne považoval danú zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi 29. júna 2007 za spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva a následne sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením súdu prvého stupňa, ktorý rozhodcovskú doložku v danej zmluve vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Pokiaľ vo veci vydal rozhodcovský rozsudok rozhodca, ktorý konal na základe rozhodcovskej doložky, ktorú súd považoval ako celok za neprijateľnú, a tým neplatnú, súd prvého stupňa v konečnom dôsledku správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, preto rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená. Navrhla napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa názoru oprávnenej rozhodcovský súd rozhodoval v súlade so zákonom na základe riadne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Všeobecné súdy nemajú vo vzťahu k rozhodnutiam rozhodcovského súdu postavenie odvolacích súdov a preto v zásade nie sú oprávnené preskúmať rozhodcovské rozsudky po vecnej stránke. Ustanovenie § 45 zák. č. 244/2002 Z.z. umožňuje v tam

vymenovaných prípadoch exekučné konanie zastaviť, nie však zamietnuť žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Skúmanie (ne)platnosti rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky v exekučnom konaní nemá oporu v relevantných právnych predpisoch. Tiež namietala, že súdy jej nesprávnym postupom odňali možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Uviedla, že i keď sa v exekučnom konaní spravidla pojednávajú, v prejednávanej veci však exekučné súdy zdanlivo na účely preukázania rozporu exekučného titulu so zákonom s poukazom na § 45 zák. č. 244/2002 Z.z. dokazovali a ani jeden z dvoch súdov pojednávanie nenariadil. Listiny, ktoré mali podľa názorov oboch súdov pre prípad podstatný význam, súdy neprečítali a ani neoboznámili ich obsah. Tým jej odňali možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Oprávnená teda nemala možnosť sa vyjadriť k tomu, prečo rozhodcovskú doložku obsiahnutú v osobitných zmluvných dojednaniach k poisťnej zmluve považuje jednoznačne za individuálne dojednanú a teda platnú zmluvnú podmienku. Tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) videla v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí oboch súdov najmä pokiaľ ide o objasnenie, v čom mal spočívať hrubý nepomer práv povinnej oproti oprávnenej. Dovolanie odôvodnila aj tým, že súdy nižších stupňov svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci v otázke o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky a o svojej oprávnenosti zamietnuť žiadosť na vydanie poverenia z dôvodu neprijateľnosti rozhodcovskej doložky (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Povinná sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávajú (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému to zákon pripúšťa.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré oprávnená napadla dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmanej veci prichádzalo do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd uvedených v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak procesne

neprípustné. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k niektorej z vád vymenovaných v tomto ustanovení, ale rozhodujúce je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolateľka namietala, že súdy jej odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať a realizovať procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľka tvrdí, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. došlo tým, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a teda bez jej účasti. Rovnako im vytyka, že v súvislosti s tým jej znemožnili vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

V preskúmvanej veci dospelo exekučné konanie do štádia posudzovania splnenia tých zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie. Dovolaním je napadnuté rozhodnutie vydané v tomto štádiu exekučného konania.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnená a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného

v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) – postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní za prítomnosti oprávneného a povinného.

Ak teda dovolateľka vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. z toho, že súdy vykonali „dokazovanie“ bez nariadenia pojednávania a v jej neprítomnosti ide o námietku neopodstatnenú. Namietaným postupom súdov nebola oprávnenej znemožnená realizácia jej procesných oprávnení.

Podľa názoru dovolateľky uznesenie odvolacieho súdu nebolo riadne zdôvodnené, čo malo za následok, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). V tejto súvislosti dovolací súd poznamenáva, že uvedený nedostatok takúto vadu nespôsobuje, ale ide o taký vadný postup súdu, ktorý možno podradiť pod vadu uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Je nepochybné, že jedným z aspektov na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové, relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (IV. ÚS 115/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, I. ÚS 353/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 3 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

V preskúmvanej veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávnenou predloženú listinu preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver o nesplnení podmienok pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zrozumiteľne a v značnom rozsahu vysvetlil. Odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, sám na zdôraznenie správnosti dôvodov súdu prvého stupňa uviedol ďalšie argumenty a tiež vysvetlil, prečo sa nestotožnil s námietkami oprávnenej uvedeními v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany oprávnenej, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo nemohlo byť vyhovené žiadosti požadovanej súdnym exekútorom. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešnú oprávnenú neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek oprávnenej.

Možno zhrnúť, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa dovolacieho súdu skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia spĺňa.

Dovolateľka napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť len procesne prípustné dovolanie, samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie ods. 2 tohto ustanovenia, keďže povinnej v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. januára 2013

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková